

MEMÒRIA ANUAL ICRPC 2016

ICRPC: MEMÒRIA 2016

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural

Edifici Pia Almoïna. Plaça de la Catedral, 8
17004 Girona
Tel. 972 486 158
icrpc@icrpc.cat

Foto de portada: Joan Bosch i Ballbona

ICRPC^R
Institut Català de Recerca
en Patrimoni Cultural

INDEX

1. L'activitat de l'Institut durant l'any 2016

2. Organització

3. Producció Científica: Projectes

4. Estades de recerca

5. Producció científica: Publicacions

6. Difusió de la producció científica

7. Formació

8. Col·laboracions i convenis amb altres institucions

9. Socialització i comunicació de la recerca

1. L'ACTIVITAT DE L'ICRPC DURANT L'ANY 2016

Durant l'any 2016 l'ICRPC, els seus grups de recerca i els seus investigadors han dut a terme un conjunt ampli d'activitats. Celebració i organització de seminaris i simposis, participació en seminaris i congressos d'àmbit nacional i internacional, presentació de comunicacions i ponències, celebració de conferències especialitzades, realització d'estudis i publicacions de caràcter monogràfic, realització d'estudis i la continuïtat d'una col·lecció acreditada de publicacions que inclou una sèrie de monografies, ICRPC Llibres, i la sèrie de Conferències.

El treball ha estat desplegat durant l'any 2016 a través del Grup de Recerca en patrimoni cultural de Catalunya, Grup de Recerca Emergent reconegut per la Generalitat de Catalunya (2014 SGR 772) i dels projectes competitius que li han estat assignats.

Els camps de la recerca s'han centrat en treballs d'art, arquitectura, arqueologia, antropologia, història, història de l'art, patrimoni arquitectònic i memòria, museologia i museografia, i cultura tradicional i popular.

L'Institut ha marcat durant l'any 2016 l'objectiu de mantenir i ampliar els seus camps de recerca i esdevenir un centre de referència dels estudis patrimonials a Catalunya amb la perspectiva àmplia de totes les implicacions i de tots els debats al voltant del patrimoni.

És per això que ha consolidat durant el 2016 un procés d'ordenació i prioritització de les seves línies de recerca per tal d'assolir la màxima eficàcia, visibilitat i transcendència. Sempre a partir d'una consideració bàsica: el sentit contemporani de la socialització del patrimoni. La mateixa consideració patrimonial té orígens diversos i sovint subjectius; des de la mateixa producció artística de caràcter individual, les obres del patrimoni material més directament dedicades a usos i funcions vinculades amb la col·lectivitat, les realitzacions col·lectives de la cultura tradicional i popular, la transmissió del

patrimoni, la seva reutilització, el seu espoli, la sistemàtica dialèctica de construcció, destrucció i reconstrucció ens interpel·len amb un ventall de qüestions intel·lectuals que reclamen una atenció preferent. Ens convé lligar el patrimoni a la societat, a les societats, a la història, als contextos socio-econòmics en què es va produir una determinada mostra patrimonial i saber per quins mecanismes unes si i d'altres no s'incorporen a l'imaginari col·lectiu després d'una construcció culta que crea els marcs de valoració i d'interpretació. Ens convé també establir a partir de quin moment i de quines maneres aquelles mostres del patrimoni que s'originen en les estructures del poder, perden el seu caràcter patrimonial privat, exclusiu, i esdevenen elements del patrimoni d'una comunitat.

Amb aquests paràmetres de partida l'ICRPC dedica des de l'any 2014 la seva acció de recerca, promoció, divulgació i anàlisi dels usos del patrimoni, en les línies següents:

1. El patrimoni material
2. El patrimoni immaterial
3. Les eines d'acció i d'anàlisi amb el patrimoni.

Així hem de subratllar que aquestes línies s'han desplegat i els següents projectes ja desenvolupats des del 2014:

1. L'I+D del MINECO sobre la patrimonialització de les ciutats portuàries.
2. L'estudi de l'impacte de la Guerra Civil i l'exili en el treball dels arquitectes catalans.
3. L'impacte destructor de la Guerra Civil sobre el patrimoni artístic (Programa Cens i Memòria de la Destrucció)
4. El catàleg de l'art barroc d'Andorra.
5. El Solsonès com a paisatge històric, un projecte d'impuls a l'activitat cultural i turística.
6. L'Observatori de públics.

I finalment com a síntesi de les línies generals.

1. L'art en perill. El patrimoni en les situacions de conflicte.
2. Les societats tradicionals en els contextos de canvi.
3. La patrimonialització de la petjada històrica, artística, cultural i social a Catalunya.
4. La recerca bàsica associada a l'especialitat dels investigadors de l'Institut.
5. La cultura tradicional i popular i el seu paper en la socialització de la Catalunya Contemporània.
6. Els públics del patrimoni cultural.

Altrament, cal fer dos esments específics en relació a la tasca realitzada durant l'any 2016. El primer a propòsit de l'Observatori de públics que ha continuat un intens treball amb la consolidació d'una primera oficina especialitzada dotada de personal i de pressupost específic per tal de respondre a les demandes del departament de Cultura i atendre els requeriments que de forma progressiva ens puguin fer els museus i els equipaments de Catalunya. En aquest sentit l'ICRPC i l'OPPCC va ser presentat en societat a través de la jornada "Els estudis de visitants: de les dades al coneixement, del coneixement a la gestió", el 26 de maig al MACBA.

El segon ha de deixar constància de la capacitat i de les expectatives docents de l'Institut. La primera resta acreditada per la presència actual dels seus investigadors en els plans docents dels Graus d'Història, Història de l'Art i Comunicació Cultural i en el Màster d'Iniciació en la Recerca en Humanitats. Una nova iniciativa en formació ha estat endegada amb la coordinació del Diploma de Postgrau en Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials, una titulació pròpia de la Universitat de Girona que comença a impartir-se el curs 2016/2017. Ha estat promoguda per l'Institut Català de

Recerca en Patrimoni Cultural i la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran, i compta amb la col·laboració de la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, de la Generalitat de Catalunya, i de l'Associació de Museòlegs de Catalunya. Finalment, quant a la formació, l'Institut d'acord amb l'actual equip de govern de la UdG i el Departament d'Història i Història de l'Art, ha assumit la responsabilitat de coordinar el disseny del nou Màster de Patrimoni en la Mediterrània (Patrimoni Cultural i Natural) amb la voluntat de poder-lo oferir a partir del curs 2017/2018.

El centre ha seguit per una aposta ferma per la socialització del coneixement. En aquest sentit ha col·laborat com a coorganitzador en **l'exposició "El vi grec. De l'antiguitat als cellers catalans actuals"**, **coorganitzat amb el Museu d'Arqueologia de Catalunya, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i Iberia Graeca.** També en la organització dels seminaris de l'ICRPC, així com la organització de conferències, presentacions de llibres, taules rodones i opinió en mitjans de comunicació.

Per acabar, cal fer una especial referència a la consolidació de noves eines de comunicació incorporades al centre, responent a l'objectiu marcat d'amplificar la feina que realitzem i facilitar l'accés als continguts de recerca, així com compartir continguts. La primer mesura ha estat la creació d'una nova web, amb disseny atractiu i facilitat de navegació i d'accés a la informació de l'ICRPC. La web va acompanyada del Blog "Badiu. La finestra del Patrimoni" des d'on aportem reflexions entorn al Patrimoni Cultural entès en el seu sentit més ampli. Una altre novetat és la incorporació de les xarxes socials Twitter, Instagram, Pinterest i Flickr com a eines digitals l'ICRPC vol assolir més proximitat amb centres de recerca, equipaments i persones vinculades al patrimoni cultural aprofitant els recursos tecnològics al nostre abast.

Joaquim Nadal i Farreras (Director)

Joan Bosch i Ballbona (Director tècnic)

2.ORGANITZACIÓ

Patronat

Jordi Baiget i Cantons

President. Conseller del Departament d'Empresa i Coneixement. Generalitat de Catalunya

Sergi Bonet i Marull

Vicepresident. Rector de la Universitat de Girona

Francesc Ramon Subirada i Curcó

Vocal. Director General de Recerca. Departament d'Empresa i Coneixement. Generalitat de Catalunya

Arcadi Navarro i Cuartiellas

Vocal. Secretari d'Universitats i Recerca. Departament d'Empresa i Coneixement. Generalitat de Catalunya

Ramon Moreno i Amich

Vocal. Vicerector de Planificació, Innovació i Empresa. Universitat de Girona

Jordi Freixenet i Bosch

Vocal. Vicerector de Recerca. Universitat de Girona

Eduard Carbonell i Esteller

Vocal. Catedràtic d'Història de l'Art Modern de la Universitat de Girona

Jusèp Boya i Busquets

Vocal. Director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

Josep Maria Alcoberro i Pericay

Secretari no patró. Àrea Jurídica CERCA. Departament d'Empresa i Coneixement. Generalitat de Catalunya

Equip

Director

Joaquim Nadal i Farreras

Director tècnic

Joan Bosch i Ballbona

Investigadors i investigadores

Eliseu Carbonell Camós

Gemma Domènech Casadevall

Unitat de Projectes de Recerca i Comunicació

Antonio Rojas Rabaneda

Investigadores visitants

Cornelia Ann Kammerer (Universitat de Brandeis, USA)

Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya

Antoni Laporte Roselló

Joaquina Bobes González

Xavier Ulled i Bertran

Estudiants en pràctiques

Alexandre Vico Martori

Míriam Cardona Campos

Administrador

Xavier Isern Abadia

Administrativa

Susana Fernández Batlloera

3.PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

-

PROJECTES

Projectes
Marítim
salvaguarda
Recerca
ICRPC
USOS+
Patrimoni
Antropologia
Patrimonialització
Art
EXIII
Història

Projectes de recerca competitiu

"La Ciudad y el Mar. La Patrimonialización de las Ciudades Portuarias", en el marc de la convocatòria del Programa Estatal de Fomento de la Investigación Científica y Técnica de Excelencia Ministerio de Economía y Competitividad (2014-2016).

Investigador principal: Joaquim Nadal i Farreras. Investigadors: Joaquim Nadal Farreras, Joan Lluís Alegret, Eliseu Carbonell Camós, Ángeles Corbacho Gandullo, Gemma Domènech i Casadevall, Sabrina Doyon, Nadia Fava, Alfons Garrido Escobar, Modesto García Jiménez, Marisa García Vergara, Alejandro Nicolás Miquel Novajra, Marc Morell Tipper, Práxedes Muñoz Sánchez, Juan Antonio Rubio Ardanaz, Saida Palou Rubio, Isusko Vivas Ciarrusta, Enric Garcia Domingo, Denis Hellebrandt da Silva, Miquel Martí Llambrich, José Manuel Matés Luque, Glòria Ñaco del Hoyo, Mercè Toldrà i Dalmau i Antonio Rojas Rabaneda.

Pressupost: 35.000 €.

Projecte I+D CIMAR
La Ciutat i el Mar
La patrimonialització de les ciutats portuàries

Projecte finançat per: GOBIERNO DE ESPAÑA, MINISTERIO DE ECONOMÍA Y COMPETITIVIDAD (HAR2013-48496-P)

Equip del CIMAR

ICRPC INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL

Coleccionismo y gusto artístico de la aristocracia catalana y mallorquina en época moderna. Creación y dispersión de un patrimonio” coordinat entre la UdG i la UAB (Ministerio de Economía y Competitividad, HAR2012-39182-C02-01).

Investigador principal: Joan Bosch i Ballbona. Entitat finançadora: Ministerio de Economía y Competitividad. Dates: 2013-2016.

Pressupost: 18.000 €

Experiències d'ús del Patrimoni Cultural com a eina per a la construcció de la Pau

Finançat per: Institut Català Internacional per la Pau i l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca. Pressupost: 5.251,64. Data: 2016-2017

INSTITUT
CATALÀ
INTERNACIONAL
PER LA PAU

Col·laboren: //

INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL

Mapa digital del projecte

**Projecte: El patrimoni arqueològic i la nova realitat dels territoris del Sahara Occidental.
Elaboració d'una carta arqueològica i d'un projecte de visites als jaciments que garanteixi la
seva protecció i sostenibilitat econòmica**

Finançat per: Entitat finançadora: Rectorat de la Universitat de Girona. Pressupost: 30.000 €.

Data: 2015-2017. Investigador principal: Carles Serra Salamé

Foto: Universitat de Girona

Projectes de transferència del coneixement

Observatori dels públics del patrimoni cultural de Catalunya (OPPCC)

- Diagnòstic de la situació dels museus de Catalunya i el coneixement dels públics.
- Recollida de dades de freqüentació en centres museístics i patrimonials.
- Anàlisi de bones pràctiques.

Foto: Arxiu ICRPC

Catàleg de l'Art de l'Època Moderna d'Andorra

El Ministeri titular de la Cultura i la Universitat de Girona van signar el 2008 un conveni de col·laboració científica per a la realització d'un estudi sobre l'època del Renaixement i del Barroc a Andorra, estudi que realitzava el Grup de Recerca d'Art Modern de la UdG.

L'ICRPC i la UdG, a través d'un nou conveni amb el Govern d'Andorra, ha publicat aquests estudis amb la finalitat de donar a conèixer al públic en general la riquesa d'aquest patrimoni artístic i cultural. La publicació porta el títol **“El patrimoni artístic de l'època moderna a Andorra”**.

Autors: Dr. Joan Bosch i Ballbona, membre del Grup de Recerca d'Art Modern de la UdG, i director tècnic de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, coordina aquest projecte.

Contextualització i estudi històric del barroc del Solsonès

Contextualització i estudi històric del barroc del Solsonès i estudi de museïtzació i disseny gràfic. Procés de recerca i documentació d'art barroc al Solsonès

Assessorament científic de la museografia de la nova Sala Barroc del Museu d'Art de
Girona

Assessorament científic i aportació de continguts de l'espai Solsonès Barroc

SOLSONÈS BARROC UN PAISATGE HISTÒRIC GENUÍ

Solsonès / Barroc és una invitació a descobrir un patrimoni històrico-artístic excepcional, els retaules, els santuaris, els edificis parroquials i també els paisatges circumdants ens proposen un suggerent viatge en el temps, cap el món de les arts, és clar, i cap al més misteriós de les creences i conviccions dels nostres avantpassats dels segles XVII i XVIII.

Descobreix els 14 punts imprescindibles del barroc al Solsonès:

Assessorament científic dels continguts de App mòbil “Solsonès Barroc”

APP MÒBIL

Si vols informació més detallada, descarrega't l'app de Solsonès Barroc i descobreix les visites més imprescindibles.

Assessorament científic de la gestió i museografia dels museus de Sant Hilari Sacalm
2016

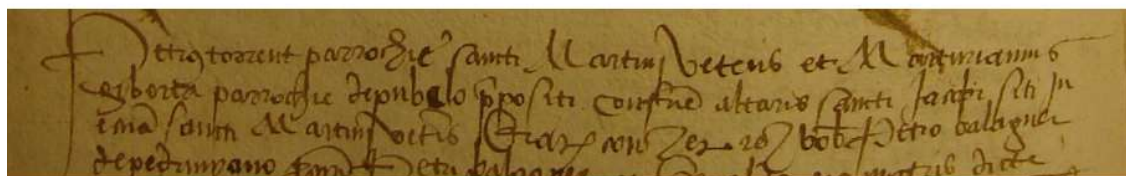

Diplomatari de Sant Martí Vell

Entitat finançadora: Elsa Peretti Foundation (Roma). Període: 2015-2018

DIPLOMATARI DE SANT MARTÍ VELL

Segle XVI

Elsa Peretti Foundation
Silvia Mancebo i Garcia

Participació en projectes de recerca internacionals

Patrimonialisation de la nature, conservation et valorisation environnementale: le cas des espaces côtiers du Québec et de la Catalogne.

Entitat finançadora: Canadian Social Sciences and Humanities Research Council (SSHRC). Department of Anthropology, Laval University (Canada), University of Montpellier, Catalan Institute for Cultural Heritage Research. Investigador principal: Sabrina Doyon (Université Laval). Investigadors: Eliseu Carbonell (ICRPC), Catherine Sabinot (Université de Montpellier), Geneviève Bisson (Université Laval), Manon Boulianne (Université Laval). Periode: 2013-2018. Pressupost: 203.460€

Foto: Arxiu ICRPC

4.ESTADES DE RECERCA

Estades de recerca internacionals

Dra. Gemma Domènech. Estada acadèmica en El Colegio de Jalisco (Mèxic) com a part de les activitats previstes en el Conveni de col·laboració existent entre el Colegio de Jalisco i la Universitat de Girona. 24 de novembre-10 de desembre 2016.

Dr. Joan Bosch. Estada de recerca de Joan Bosch a la Biblioteca Herziana (Roma, Italia). En el marc del projecte “Coleccionismo y gusto artistico de la aristocracia catalana y mallorquina en época moderna. Creacion y dispersión de un patrimonio”. Durada: 15 dies.

Estades de recerca a l'ICRPC

Estada de la investigadora **Dra. Kornelia C. Kammerer**, professora a la Heller School for Social Policy and Management, de la **Universitat de Brandeis (USA)**. Ha realitzat treball de camp a Tailàndia i els Estats Units en l'àmbit de l'antropologia del parentiu i l'antropologia de la salut. Actualment s'interessa en l'estudi de la cultura popular. En el marc de la seva estada a l'ICRPC, la Dra. Kammerer desenvolupa un treball de camp sobre la cultura i les tradició gegantera a Catalunya. Juliol-Novembre de 2016.

Foto: Arxiu ICRPC

5.PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

-

PUBLICACIONS

Articles publicats

BOSCH BALLBONA, Joan (2016) "Sobre el quinto marqués de Villafranca, Camillo y Giulio Cesare Procaccini". *LOCVS AMOENVS* 14, 2016 91 – 108.

BOSCH BALLBONA, Joan (2016) "Entre las dos riberas del mediterraneo: los hombres del rey". "Cagliari and Valencia during the Baroque Era. Essays on Art, History and Literature. Valencia Albatros, 2016.

BOSCH BALLBONA, Joan (2016) "Il testamento e l'eredità artistica di Pere Nunyes, pittore portoghese attivo in Catalogna." Uno Sguardo verso Nord. Scritti in onore di Caterina Virdis Limentani. Padova (ITA): Il Poligrafo casa editrice, 2016.

BOSCH BALLBONA, Joan (2016) Nápoles, Pozzuoli, Villafranca, sin Pedro de Toledo, Rinascimento meridionale. Napoli e il viceré Pedro de Toledo (1532-1553). Napoli (Italia): Tullio Pironti Editore, 2016.

DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma (2016) "The transformation of maritime architecture into an attraction for cultural tourism. The case of the Costa Brava", Rogério Amoêda, Sérgio Lira & Cristina Pinheiro (eds.), *HERITAGE 2016 – Proceedings of the 5th International Conference on Heritage and Sustainable Development*. Green Lines Institute, vol. 2. ISBN: 978-989-8734-14-3, pp.1601-1608

DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma (2016) "Architectural Conversion and Loss of Meaning. The Case of Catalonia", PAŠIĆ, Amir; JUVANEČ, Borut; MORO, José Luis (ed.) *The Importance of Place. Values and Building Practices in the Historic Urban Landscape*, Cambridge Scholar Publishing. ISBN-13: 978-1-4438-8712-0 ISBN-10:1-4438-8712-9 pp. 181-193.

DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma (2016) “Les métiers de la construction en Catalogne à l’époque moderne”, FLEURY, F.; BARIDON, L.; MASTRORILLI, A.; MOUTERDE, R.; REVEYRON, N. Les temps de la construction. Processus, acteurs, matériaux. Paris, Éditions Picard, ISBN: 978-2-7084-1005-3 pp. 239-249.

FONT, Jordi; GONZÁLEZ, David; MARQUÈS, Salomó; DOMÈNECH, Gemma (2016) “La memòria del exilio republicano a través de sus espacios: patrimonio, turismo y museos en el territorio catalán transfronterizo”. ARRIETA, Iñaki (ed.), Lugares de memoria. Donostia: Universidad del País Vasco – Euskal Herriko Unibersitatea.

GIL, Rosa Maria - DOMÈNECH, Gemma (2016) “De l’ex-claustració als nous usos. La memòria de sis convents gironins”. Annals de l’Institut d’Estudis Gironins, vol. LVII, 2016, pp. 77-102.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. (2016) “Artisanal fishermen and farmers on the Catalan coast: the patrimonialisation of nature in a saturated tourism market”, in Amoeda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C (Eds.) Proceedings of the 5th International Conference on Heritage and Sustainable Development. Lisboa: Green Lines Institute. Pàg. 441-418. ISBN: 978-989-8734-15-0.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) Joan Subias Galter (1897-1984). Dues vides i una guerra. Col·lecció: Publicacions de la Presidència. Sèrie major, 4. Editorial: IEC Ed. Institut d'Estudis Catalans. ISBN: 978-84-9965-335-8.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) Joan Subias Galter. Col·lecció Girona fotogràfs. Fotografia: fons Subias IEC, introducció: Ed. Ajuntament de Girona-AMR. ISBN: 978-84-8496-223-6

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) "Girona, aigua i ciutat", N.J., Boadas, J., Canal, E. (Ed). Conferències a l'Arxiu municipal de Girona, 11. Girona, maig de 2016. Ajuntament de Girona. ISBN: 978-84-8496-218-2

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) "Santa Caterina: el futur del passat", a Antic Hospital de Santa Caterina, 350 anys d'esperit de servei. Girona, Ajuntament-Diputació-Generalitat, 2016. ISBN: 978-84-15808-42-8

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) El Patrimonio Defensivo de Cataluña de época moderna: un factor de desarrollo cultural y económico. II Jornadas de Patrimonio Defensivo de Época Moderna. Francesc Xavier Hernández Cardona (Ed). Grup de Recerca DIDPATRI. Universitat de Barcelona. ISBN: 978-84-608-9294-6.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) Llivia, l'enclau? Querol. Revista Cultural de Cerdanya, núm. 18., pp. 106-107.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) La Cerdanya, canvi econòmic o pèrdua d'identitat? Querol. Revista Cultural de Cerdanya, núm. 19., pp. 73-74.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) Qüestió de noms? Querol. Revista Cultural de Cerdanya, núm. 19., pp. 8.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) Jaume Fàbrega i Colom. Història i quotidianitat del menjar. La cuina medieval i renaixentista. Moros, jueus i cristians. ISBN: 978-84-8330-902-5

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) Port and city. The ports of Catalonia in a period of change. Conflict or opportunity? in Amoeda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C (Eds.) Proceedings of the 5th International Conference on Heritage and Sustainable Development. Lisboa: Green Lines Institute. ISBN: 978-989-8734-15-0.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) “La fotografia i la guerra: Christian Zervos a Catalunya”, Imatge i recerca. 14es Jornades Antoni Varés (Girona 16-18 de novembre de 2016). Ponències, experiències i comunicacions. Girona, Ajuntament, 2016. Comunicació presentada en les Jornades celebrades a Girona del 16 al 18 de novembre de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) “Las Instituciones catalanes y la decepción autonómica”, ponència en el VI Congreso internacional sobre “Historia de la Transición en España. Las Instituciones”. (Actas en prensa). Junio de 2015.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) “(1714-2014): Balance de una conmemoración” a *Índice Histórico español*, núm. 28 (2015).

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) “La revolució de la màquina d’escriure. Notes sobre La Comissió del Patrimoni Artístic i Arqueològic de Girona (1936-1938 Butlletí de la Societat Catalana d’Estudis Històrics. Núm. XXVII (2016), p. 207-234. ISSN: 0213-6791. ISSN de l’edició electrònica: 2013-3995.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) “El convent de les Bernardes: exclaustació i restitució (1936-1939)”. Comunicació en el V Congrés d’Història de Girona “Monestirs i convents a Girona”, organitzat per l’Institut d’Estudis Gironins. Girona, Institut d’Estudis Gironins, 13 de novembre de 2015. Publicada a *Annals de l’Institut d’Estudis Gironins*. Volum LVII. Any 2016.

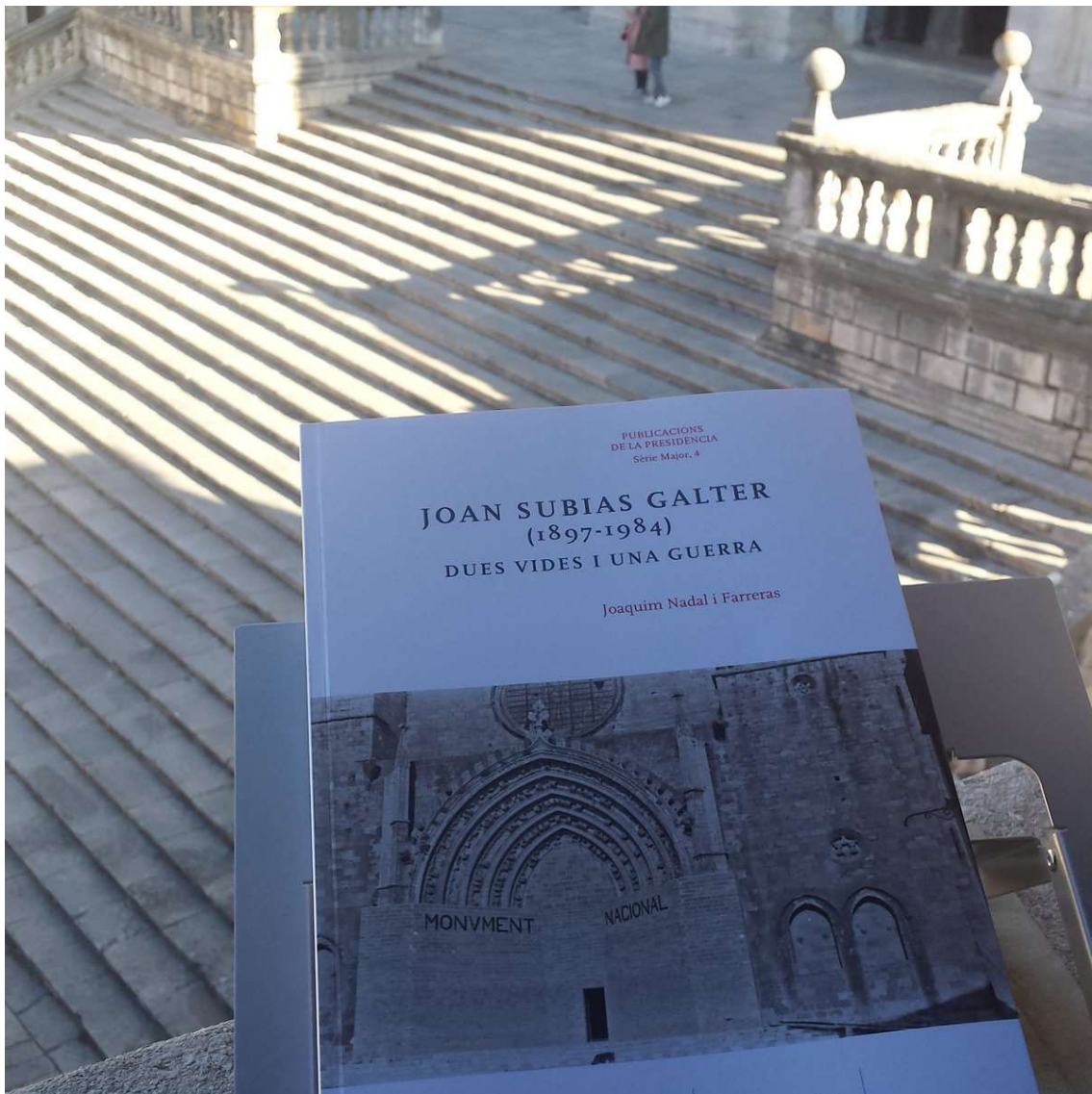
NADAL FARRERAS, Joaquim. (Pròleg) (2016) “La vida trepidant de Jordi Tell”, *Tell. El llop solitari de l’exili català*, de Gemma Domènech i Casadevall. Barcelona, Duxelm editorial i ICRPC, 2015.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (Pròleg) (2016) “Miquel de Palol (1885-1965), ciutadà, escriptor, poeta”, *Miquel de Palol i Felip. Obra poètica completa*. Estudi introductor i d’Esther Fabrellas. Girona, Curbet Edicions i Fundació Valvi, 2016.

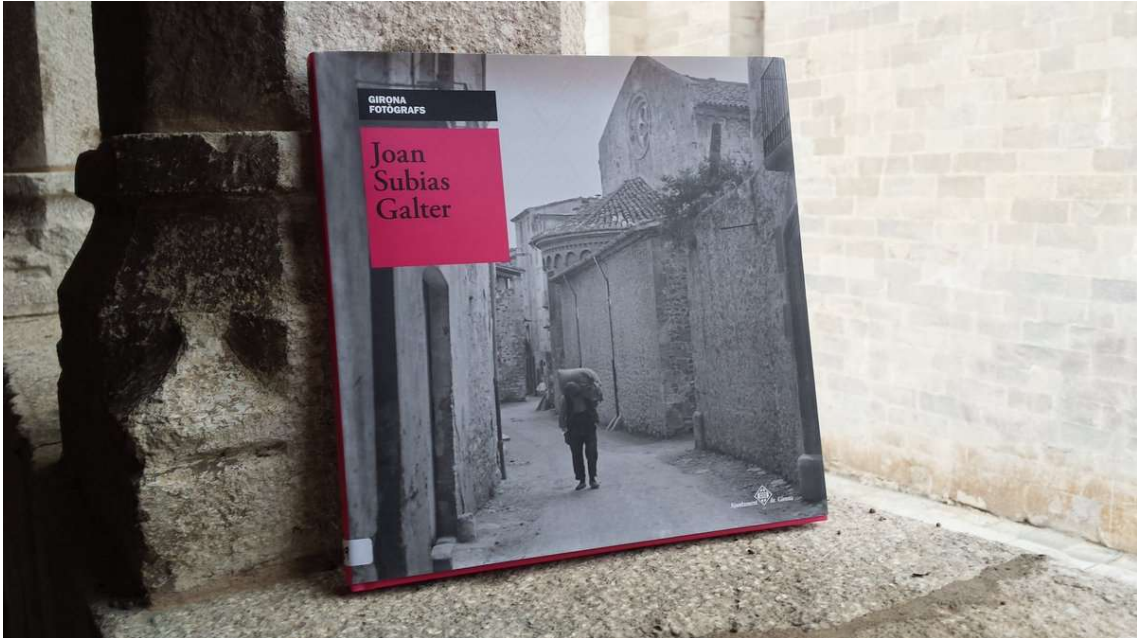
NADAL FARRERAS, Joaquim. (Pròleg) (2016) “Història i quotidianitat del menjar”. *La cuina medieval. Moros jueus i cristians*, de Jaume Fàbrega. Barcelona, Viena Edicions, 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (Pròleg) (2016) “Un nou sentit del patrimoni”. *¿Qui té roba per rentar? Rentadors, safareigs i vivers del Pla de l’Estany*, de Joan Anton Abellan Manonelles i Ramon Casadevall Fusellas. Banyoles, Llegat Patrimonial del Pla de l’Estany, 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016) Joan Subias Galter (1897-1984). Dues vides i una guerra. Col·lecció: Publicacions de la Presidència. Sèrie major, 4. Editorial: IEC Ed. Institut d'Estudis Catalans. ISBN: 978-84-9965-335-8.

NADAL FARRERAS, Joaquim (2016), Joan Subias Galter. Col·lecció Girona fotogràfs. Fotografia: fons Subias IEC, introducció: Ed. Ajuntament de Girona-AMR. ISBN: 978-84-8496-223-6

Qui té roba per rentar?

Joan Anton Abellan Manonellas
Ramon Casadevall Fusellas

Rentadors, safareigs i vivars del Pla de l'Estany

Qui té roba per rentar? Rentadors, safareigs i vivars del Pla de l'Estany, de Joan Anton Abellan Manonelles i Ramon Casadevall Fusellas. Banyoles, Llegat Patrimonial del Pla de l'Estany, 2016. Amb pròleg de Joaquim Nadal i Farreras.

Edicions MMV us convida a la presentació del llibre
QUI TÉ ROBA PER RENTAR?
Rentadors, safareigs i viviers del Pla de l'Estany,
de **Joan Anton Abellan Manonellas** i **Ramon Casadevall Fusellas**
que tindrà lloc el proper
divendres 2 de desembre a les 8 del vespre
al Museu Darder de Banyoles - Pl. dels Estudis, 2.
La presentació anirà a càrrec del senyor
Joaquim Nadal i Farreras director de l'ICRPC
amb la presència dels autors.

Banyoles, *desembre 2016*

Targeta de la presentació de la publicació

Presentació de la publicació amb la participació de Joaquim Nadal i Farreras

6.DIFUSIÓ DE LA PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

Debat
Investigadors
Divulgació
Difusió
Xarxa
Knowledge
Know-How
Seminaris
Cooperació
Coneixement

Comunicacions presentades a congressos, seminaris i reunions científiques

BOSCH BALLBONA, J. Bartolomé Ordóñez, una poderosa inventive. Napoli e la Spagna nel Cinquecento Gli artisti, le opere, la storiografia. Giornata internazionale di studi a cura di Letizia Gaeta. Napoli (ITA) 2016.

BOSCH BALLBONA, J. Les imatges d'un catolicisme sense fissures: la retaulística. Moment maquiavel·lià o moment macabeu ? Providencialisme i secularització a l'Europa moderna (segles XVI-XIX). Girona (ESP) 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. "La tradició navega. Consideracions etnogràfiques entorn a les embarcacions tradicionals." XXI Col·loquis de Vic: La Tradició. Societat Catalana de Filosofia (IEC). 6-7 d'octubre de 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. "Las temporalidadesperdidas: Pendant qu'ondiscute, les bateauxpourrissent", *II Congreso Internacional de Antropología AIBR "Identidad: Puentes, umbrales y muros"*. AIBR AsociaciónAntropólogosIberoamericanos en Red. Universitat de Barcelona (Barcelona), 6 a 9 de setembre de 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. "Artisanalfishermenandfarmers on the Catalan coast: thepatrimonialisation of nature in a saturatedtourismmarket", *5th International Conference on HeritageandSustainableDevelopment*. Green LinesInstitute. Lisboa (Portugal), 12-15 juliol de 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. "Les femmes et la mer en Catalogne: réalité et représentation". *Des mers: des lectures anthropologiques? Vers un état des lieux de l'anthropologiemaritime. Colloqueinternational en anthropologiemaritime*. Musée de l'Homme (París, França), 8 i 9 de juny de 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. "El jardín de los pescadores. Singularidades de la patrimonialización de la naturaleza en el ámbito costero". *I Encuentro internacional de Antropología Ambiental. Red de Antropología Ambiental*. Museu València d'Etnologia. València, 27 i 28 de maig de 2016.

CARBONELL CAMÓS, Eliseu. Participació en el Workshop "Història de la pesca marítima als Països Catalans". Museu de la Pesca. Palamós. 30 abril de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) Port and city. The ports of Catalonia in a period of change. Conflict or opportunity? in Amoeda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C (Eds.) Proceedings of the 5th International Conference on Heritage and Sustainable Development. Lisboa: Green Lines Institute.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) The impact of democracy on the relationship between ports and cities in Catalonia. REINTERPRETING CITIES 13th International Conference on Urban History European Association for Urban History. Helsinki/Finland August 24-27, 2016

NADAL FARRERAS, Joaquim; DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma. “Destrucción y salvaguarda del patrimonio artístico catalán durante la Guerra Civil”, Congreso Internacional 1936 Un novo relato? 80 anos entre historia e memòria. Grupo de Historia Agraria e Política do Mondo Rural. Facultade de Xeografía e Historia. Santiago de Compostela, 18-20 de xullo de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. (2016) Marco teórico del proyecto CIMAR. Congreso 'Cartagena, ciudad portuaria' October 5-6 2016. Salón de actos (campus de Cartagena) / salón de actos arqua, Cartagena (Murcia). Organizado por Vicerrectorado de Investigación, Campus de Cartagena, Grupo de Investigación CIMAR - Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

NADAL FARRERAS, Joaquim. “El convent de les Bernardes: exclaustració i restitució (1936-1939)”. Comunicació en el V Congrés d’Història de Girona “Monestirs i convents a Girona”, organitzat per l’Institut d’Estudis Gironins. Girona, Institut d’Estudis Gironins, 13 de novembre de 2015. Publicada a Annals de l’Institut d’Estudis Gironins. Volum LVII. Any 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. “La salvaguarda del patrimoni artístic i cultural català”, ponència en el marc del Simposi “A 80 anys del cop d’estat de Franco”, organitzat per la Societat Catalana d’Estudis Històrics i el Centre d’Història Contemporània. Barcelona, 1 de desembre de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. “Cap on va el Pirineu”, intervenció en la jornada “El Pirineu que tenim, el Pirineu que volem”, organitzada per APiA. Esterri d’Àneu, 3 de juny de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. Ponència “Cultura i paisatge, una nova mirada”, a la Jornada “Paisatges ordinaris, patrimoni i societat civil”, organitzada per l’Observatori del Paisatge i el MNACTEC. Terrassa, Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica, 8 de juliol de 2016.

NADAL FARRERAS, Joaquim. Comunicació “La fotografia i la guerra: Chistian Zervos a Catalunya. De *Fantasmón rojo* a autor de la *Bíblia* de Picasso”, en les Jornades sobre “La imatge i la recerca històrica”, organitzades pel CRDI.

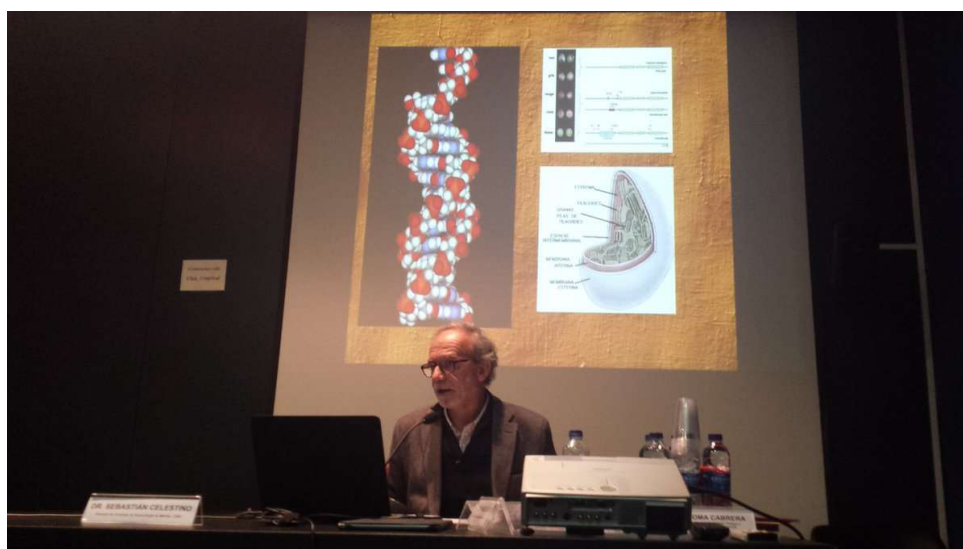
**Organització de congressos, seminaris jornades,
reunions de recerca, conferències**

Seminari “Visions del patrimoni enològic: El vi a l’antiga Grècia i a l’actualitat”. Seminaris de l’Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural

Seu: Museu d’Arqueologia de Catalunya-Barcelona Data: 11 de novembre de 2016.

Coorganitzat amb el Museu d’Arqueologia de Catalunya, l’Institut Català d’Arqueologia Clàssica i Iberia Graeca. Fotos: Arxiu ICRPC.

**Jornada “Els estudis de visitants: de les dades al coneixement, del coneixement a la gestió”
#jornadaOPPCC**

Organitzat per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

L'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural és un projecte que desenvolupa l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC) amb el suport de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Girona.

Data: Dijous 26 maig de 2016. Lloc: Auditori del MACBA, Plaça dels Àngels 1, Barcelona

Jòsep Boya, Joan Abellà i Joaquim Nadal durant la inauguració de la jornada.

Jòsep Boya, Joan Abellà i Joaquim Nadal durant la inauguració de la jornada.

La jornada va omplir l'auditori del MACBA

Segon Workshop CIMAR “La Ciudad y el Mar. La Patrimonialización de las Ciudades Portuarias”

L'esdeveniment es va dur a terme en el marc del projecte I+D de gran abast, CIMAR “La Ciudad y el Mar. La Patrimonialización de las Ciudades Portuarias” (HAR2013-48498-P), finançat pel Ministerio de Economía y Competitividad. En el projecte participen l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC), la Universitat de Girona, el Museu Marítim de Barcelona, el Museu de la Pesca de Palamós, el Museu del Port de Tarragona, la Universitat de les Illes Balears, la Universidad Pablo de Olavide de Sevilla, la Universidad de Extremadura, la Euskal Herriko Unibertsitatea (Universidad del País Vasco), la Universidad Católica San Antonio de Murcia, la Université de Laval (Canadà) i la University of East Anglia (UK).

Lloc: Museu Marítim de Barcelona. Data: 18 de juny de 2016

Foto: Arxiu ICRPC.

Congreso 'Cartagena, ciudad portuaria'

Salón de actos (campus de Cartagena) / salón de actos Arqua, Cartagena (Murcia).
Organizado por Vicerrectorado de Investigación, Campus de Cartagena, Grupo de Investigación CIMAR - Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. Data: 5 de juny de 2016.

5
de octubre

9:30h.
UCAM
(Campus
Cartagena)

6
de octubre

9:30h.
Arqua
(Salón
de Actos)

Información:
☎ 968 27 88 95
✉ mgarcia@ucam.edu
✉ pmunoz@ucam.edu

Joaquim Nadal a la taula inaugural del congrés “Cartagena. Ciudad portuària”. Foto: UCAM

7. FORMACIÓ

A word cloud of educational terms in Catalan, arranged in a roughly triangular shape. The words are: Doctorat, Graus, Bibliografia, Crèdits, Treballs, Master, Patrimoni, Professors, Assignatura, Ensenyament, Docència, and Alumnes. The words are in various colors including green, orange, yellow, and purple.

Diploma de Postgrau en Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials

El Diploma de Postgrau en Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials és una titulació pròpia de la Universitat de Girona que ha començat a impartir-se el curs 2016/2017. Ha estat promoguda per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural i la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran, i compta amb la col·laboració de la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, de la Generalitat de Catalunya, i de l'Associació de Museòlegs de Catalunya.

Direcció: Joaquim Nadal i Farreras. Coordinació: Immaculada Lorés Otzet.

Universitat de Girona
Fundació UdG: Innovació i Formació

**Diploma de Postgrau en
Direcció
Estratègica
de Museus
i Centres
Patrimonials**

SEMPRESENCIAL | Realització a LLEIDA

Dates de realització: **Del 21 d'octubre de 2016 al 30 de juny de 2017**
Horari: **Divendres de 16 a 20.30 h i dissabte de 9 a 13.30 h (entre 2 i 3 cada mes)**
Lloc: **Lleida, Museu de Lleida: Diocesà i Comarcal**

El postgrau està promogut per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural i per la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran i té per objectiu oferir un títol especialitzat en direcció estratègica i gestió de museus i equipaments patrimonials, tot atenent la demanda expressada pels professionals. La titulació formarà en aquells àmbits propis de la direcció i gestió de museus que normalment no es troben en els màsters de museografia, patrimoni i gestió cultural.

Organitzen:

ICRPC
Institut Català de Recerca
en Patrimoni Cultural

XARXA
DE LES
TERRES
LLEIDA · ARAN

Col·laboren:

Generalitat
de Catalunya
Departament
de Cultura

AMC
Associació de Museòlegs
de Catalunya

www.fundacioudg.org - Tel. 972 210 299 - info.fundacioif@udg.edu

Acte de presentació del diploma de postgrau

Acte de presentació del diploma de postgrau

Màster en Patrimoni Cultural i Natural de la Universitat de Girona

Coordinació: Universitat de Girona i Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural

Universitat de Girona

Nou màster en Patrimoni

Podràs especialitzar-te en Patrimoni
Natural o Cultural o combinar els mòduls
Màster de 2 anys

més informació: master.patrimoni@udg.edu
seguiu-nos al twitter: [@PatrimoniUdG](https://twitter.com/PatrimoniUdG)

DOCÈNCIA EN MASTERS I PROGRAMES DE DOCTORAT

Participació de membres de l'ICRPC en el següents masters i postgraus:

Classes en el màster en Comunicació Política i Institucional. Universitat Pompeu Fabra: "Modelo y perspectiva de ciudad". Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, 5 d'abril de 2016.

Diploma de Postgrau en Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials. Antoni Laporte.

Docència en les Aules sènior de Mataró, amb el suport e la Universitat Pompeu Fabra. Sessió El Decret de Nova Planta de 1716. 1 de Juny de 2016. Joaquim Nadal i Farreras.

Direcció, tribunals i presidències de tesis doctorals

Direccions de tesi en curs

Director: Joan Bosch i Ballbona. **Pintura a Vic dels segles XVI i XVII. Doctorand. Irene Abril. Universitat de Girona.**

Director: Joan Bosch i Ballbona. **Antoni Peytaví. Doctorand Candidate. Adrià Vazquez. Universitat de Girona.**

Tribunals de tesi

Eliseu Carbonell. Tribunal de tesi doctoral.. Títol de la tesi: Políticas públicas para a salvaguarda do patrimonio cultural imaterial: O caso do Samba de Roda do Reconcavo Baiano (Brasil) Doctoranda: Gabriela Nicolau dos Santos. Directora: Dra. Josefina Roma Riu. Universitat de Barcelona Data : 05/02/2016

Joaquim Nadal. President del comitè doctoral. Títol de la tesi: "La creació i manipulació del patrimoni. L'estudi del romànic català a partir de les intervencions de conservació del brodat de la creació de la Catedral de Girona". Doctorand: Roser Piñol. Direcció: Milagros Guardia.

Joaquim Nadal. President del comitè doctoral. Títol de la tesi: El naixement d'una ciutat. Josep Roca i Bros o el perfil d'una ciutat: Figueres, una imatge urbana a mitjans del segle XIX: El naixement d'una ciutat, abans de ser una ciutat. Doctorand: Alfons J. Martínez Puig Dirigida. Direcció: Joaquim M. Puigvert.

Joaquim Nadal. President del comitè doctoral. Títol de la tesi: "Josep Roca i Bros o el perfil d'una ciutat. Figueres: una imatge urbana a mitjans del segle XIX". Candidat: Martínez, Alfons. Universitat de Barcelona, 26 de gener de 2016.

8.COL·LABORACIONS I CONVENIS AMB ALTRES INSTITUCIONS

2016

01-01-2016 Subvenció de la **Diputació de Girona** per a museologia, processos i usos del patrimoni cultural gironí i català.

Subvenció : **10.000,00 €**

01-01-2016 Conveni marc de col·laboració amb la **Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona** per afavorir el desenvolupament de conferències, seminaris, publicacions, recerca científica i estudis de públics sobre el patrimoni cultural.

Aportació: **25.000,00 €**

01-01-2016 Conveni de col·laboració amb **Abertis Infraestructuras, SA** en la salvaguarda del Patrimoni Cultural mitjançant el desenvolupament de la base de dades "Cens de la destrucció".

Aportació : **6.000,00 €**

01-07-2016 Subvenció de **Nando and Elsa Peretti Foundation** per "Edició d'una col·lecció diplomàtica de Sant Martí Vell (Girona)"

Subvenció : 15.000,00 €

29-09-2016 Subvenció de la **Diputació de Girona** per a l'edició del llibre "Joan Subias Galter. Dues vides i una guerra"

Subvenció : **6.000,00 €**

01-11-2016 Conveni de col·laboració amb el **Museu Diocesà d'Urgell – Bisbat d'Urgell** per a l'elaboració i continguts per a la realització d'un material didàctic específic sobre el renaixement i el barroc al Pirineu (s.XVI-XVIII)

Aportació : **11.670,45 €**

20-12-2016 Conveni específic de cooperació educativa per a la realització de pràctiques acadèmiques externes (curriculars) amb el **Departament d'Art i de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona**.

Convenis en curs

Conveni de col·laboració amb la Comissió Central de Subministraments, en què s'estableixen les condicions de participació en el sistema central d'adquisicions de béns i serveis de la Generalitat de Catalunya.

Contracte del Consell Comarcal del Solsonès per la contextualització i estudi històric del barroc i estudi de museïtzació i disseny gràfic. Aportació: 16.103,41 €

Conveni marc de cooperació educativa amb el Departament d'Art i de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona per a la realització de pràctiques acadèmiques externes en entitats col·laboradores per còmput de crèdits.

Conveni de col·laboració entre la Fundació Institució de Centres de Recerca de Catalunya CERCA, l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social IPHES, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica ICAC i l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural en el marc del Projecte R3 d'Integració de Centres de Recerca SUMA.

Conveni marc de col·laboració amb el Colegio de Jalisco (Mèxic) en la recerca i la difusió sobre les relacions entre Catalunya i Mèxic en l'àmbit del patrimoni cultural.

Conveni de col·laboració econòmica amb la Fundació Bancària "la Caixa" per la realització de l'avaluació i la gestió de dades de freqüentació en centres museístics i culturals. Modelització sistemes de comptatge, el cas *Cosmocaixa* i *Top Ciència*.

Conveni de col·laboració per a l'ús de l'Agenda d'Arquitectura del Col·legi d'Arquitectura de Catalunya.

Adhesió al conveni de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat, mitjançant el Departament d'Economia i Coneixement i el Departament de Salut, la Fundació Institució dels Centres de Recerca de Catalunya (I-CERCA) i l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS) per al manteniment del sistema d'informació UNEIX en l'àmbit de la recerca.

Signatura de conveni entre Obra Social la Caixa i l'ICRPC

Conveni entre l'ICAC, ICRPC i IPHES amb la Institució CERCA

L'ICAC (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), l'ICRPC (Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural) i l'IPHES (Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social) han signat un nou conveni amb la Institució CERCA per rebre ajut en el finançament del projecte d'integració d'aquests tres centres en el marc del Programa SUMA 2014. Aquest

programa està impulsat per la Generalitat amb l'objectiu de promoure estructures integrades de major massa crítica i competitivitat científica

La signatura s'ha efectuat avui divendres 8 de maig per part dels directors dels tres centres d'investigació esmentats: Joan Gómez (ICAC), Joaquim Nadal (ICRPC), Eudald Carbonell (IPHES), i el de la institució CERCA, Lluís Rovira.

En aquest convocatòria es prioritza l'obtenció de Projectes Europeus per tal d'incrementar ingressos competitiu, en el marc de l'Horizon 2020 -el programa més ambiciós de recerca i innovació de la Unió Europea- i el RIS3CAT, que ha posat en marxa el govern català per treballar en aquest sentit. En la mateixa línia, ICAC, ICRPC i IPHES tenen previst continuar treballant conjuntament sota una nova estructura jurídica comuna que garanteixi els objectius del Programa SUMA.

A nivell organitzatiu és proposen mesures orientades a la millora de la visibilitat internacional, la prestació de serveis generals de manera compartida i una major especialització del personal de cadascun dels tres centres.

Programa d'integració de centres cerca (SUMA)

PALEOECOLOGY, ARCHAEOLOGY AND CULTURAL HERITAGE MANAGEMENT (R3)

En el marc de la nova convocatòria SUMA 2013 d'integració de Centres CERCA per assolir estructures integrades de major massa crítica i competitivitat científica, l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC durant l'any 2016 han continuat endavant cap el seu procés d'integració. S'ha consolidat la generació d'una cultura corporativa comuna, intercanviant actuacions entre els centres amb la coordinació de les seves accions de comunicació interna, però molt especialment externa. També es preveuen reunions orgàniques comunes ("SAB", Reunió del personal del centres, Seminaris compartits...) que intensifiquin l'alineament comú dels centres (carrera científica, avaluació interna, estratègies de recerca, esquemes de finançament...).

Conveni de col·laboració entre la Institució **CERCA**, l'Institut Català de Paleoeologia Humana i Evolució Social **IPHES**, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica **ICAC** i l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural en el marc del Projecte R3 d'Integració de Centres de Recerca SUMA.2015

Foto: Institució CERCA

9. SOCIALITZACIÓ I COMUNICACIÓ DE LA RECERCA

Exposició *El vi grec. De l'antiguitat als cellers catalans actuals*

Organitzen el MAC, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'ICRPC i l'ICAC. Barcelona, 29 de setembre-29 de gener de 2017.

Inauguració de l'exposició amb els directors de l'ICAC, IPHES ICRPC i Museu d'Arqueologia de Catalunya

MAC
MUSEU D'ARQUEOLOGIA
DE CATALUNYA
www.mac.cat

EXPOSICIÓ
Del 29 de setembre de 2016
al 29 de gener de 2017

el vi grec

De l'antiguitat
als cellers
catalans actuals

La cultura del vi a la Grècia
clàssica i la seva vinculació
a la Catalunya d'avui.
Contrastos entre passat i
present.

Exposició *Remant al nàutic en b/n*

Imatges de l'exposició *Remant al Nàutic en b/n* amb col·laboració del projecte CIMAR, coordinat per l'ICRPC

Presentacions de llibres

Joaquim NADAL i Gemma DOMÈNECH, presentació del llibre Tell. El llop solitari de l'exili català (ICRPC-Duxelm) a la Llibreria 22 de Girona, 29 de març de 2016.

Frederic RODA i Gemma DOMÈNECH, presentació del llibre Tell. El llop solitari de l'exili català (ICRPC-Duxelm) a la Llibreria La Gralla - restaurant Tàbata de Granollers, 30 de març de 2016.

Joaquim NADAL i Gemma DOMÈNECH, presentació del llibre Tell. El llop solitari de l'exili català (ICRPC-Duxelm) al Museu d'Història de Catalunya, Barcelona, 9 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. Francesc Dalmau. De Normandia a Palamós, Francesc Marco. Palamós, Teatre auditori la Gorga, 17 de gener de 2016.

Joaquim NADAL. Piulades al Vent, de Cinto Busquet. Girona, biblioteca Carles Rahola, 22 de gener de 2016.

Joaquim NADAL. Nadala sobre Biblioteques, de la Fundació Carulla. Girona, Biblioteca Carles Rahola, 4 de febrer de 2016.

Joaquim NADAL. Tell el llop solitari de l'exili català, de Gemma Domènech Casadevall. Girona, Llibreria 22, 29 de març de 2016.

Joaquim NADAL. Art a Olot durant la Segona República, 1931-1939, de Narcís Sellés. Olot, Arxiu comarcal de la Garrotxa, 20 d'abril de 2016.

Joaquim NADAL. Creure encara? Deu meditacions, de Josep M. Carbonell. Girona, Mercadal Espai 31, 25 d'abril de 2016.

Joaquim NADAL. Les lliçons d'història. El jove Pierre Vilar (1924-1939), de Rosa Congost. Girona Facultat de Lletres de la UdG, 7 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. Tell el llop solitari de l'exili català, de Gemma Domènech Casadevall. Barcelona, Museu d'Història de Catalunya, 9 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. Pere Catala i Pic. Fotografia, publicitat, avantguarda i literatura (1889-1971), de Pablo Giori. Girona, Biblioteca Carles Rahola, 10 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. Las sombras de la transición. El relato crítico de los corresponsales extranjeros (1975-1978), de Jaume Guillamet. Barcelona, Llibreria Central del Raval, 16 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. La sombras de la transición. El relato crítico de los corresponsales extranjeros (1975-1978), de Jaume Guillamet. Figueres, Biblioteca Fages de Climent, 23 de setembre de 2016.

Joaquim NADAL. La cuina medieval i renaixentista. Moros, jueus i cristians, de Jaume Fàbrega. Girona, Llibreria Geli, 24 de setembre de 2016.

Joaquim NADAL. Quan la música esdevé passió. Els germans Francesc i Josep Civil, de Lluís Brugués i Albina Varés. Girona, Casa de Cultura, 27 de setembre de 2016.

Joaquim NADAL. Gervasius, de Josep Brugada. Girona, Casa de Cultura, 21 de novembre de 2016.

Joaquim NADAL. Qui té roba per rentar? Rentadors, safareigs i vivers del Pla de l'Estany, de Joan Anton Abellán i Ramon Casadevall. Banyoles, Museu Darder, 2 de desembre de 2016.

Joaquim NADAL. Cinquanta-cinc llegües de camins oblidats i xarrabascos. Els camins històrics de la plana selvatana (La Selva i el Gironès. Els camins transversals. Santa Coloma de Farners, Consell Comarcal de la Selva, 10 de desembre de 2016.

Joaquim NADAL. Abans, Recull gràfic de Girona (1960-1986), volum coordinat per Carles Ribas Blanché. Girona, 12 de desembre de 2016.

Joaquim NADAL. Metges, clíniques i hospitals, editat per l'Editorial Gavarres i l'Ajuntament de Girona. Girona, Teatre Municipal, 15 de desembre de 2016.

Joaquim NADAL. L'Islam avui, alguns aspectes controvertits, de Dolors Bramon. Girona, Llibreria 22, 21 de desembre de 2016.

Juan Ignacio RUIZ-FUNES, Rafael MURIÀ i Gemma DOMÈNECH, presentació del llibre Tell. El llop solitari de l'exili català (ICRPC-Duxelm) a l'Orfeó Català de Mèxic, Ciutat de Mèxic, México. 22 de novembre de 2016.

Conferències

Gemma DOMÈNECH "El Patrimoni a debat: Raimon Duran i Reynals i l'Escorxador d'Olesa". Acció Cultural. Biblioteca Santa Oliva, Olesa de Montserrat, 12 de febrer de 2016.

Gemma DOMÈNECH "Arquitectura racionalista i republicanisme". Ajuntament d'Olot-COAC, Arxiu Comarcal de La Garrotxa, Olot, 9 d'abril de 2016.

Gemma DOMÈNECH, "Tell o lobo solitario do exilio catalán". Escuela Técnica Superior de Arquitectura Coruña. A Coruña, 26 d'abril de 2016.

Gemma DOMÈNECH, conferència "Diccionario de los catalanes de México" en el "Seminario-Taller dirigido a investigadores, estudiantes de postgrado y auxiliares de investigación" de El Colegio de Jalisco. Colegio de Jalisco, Zapopan, Jalisco, México. 25 de novembre de 2016.

Joaquim NADAL. "Cap on va el Pirineu", intervenció en la jornada "El Pirineu que tenim, el Pirineu que volem", organitzada per APiA. Esterri d'Àneu, 3 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. Ponència "Cultura i paisatge, una nova mirada", a la Jornada "Paisatges ordinaris, patrimoni i societat civil", organitzada per l'Observatori del Paisatge i el MNACTEC. Terrassa, Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica, 8 de juliol de 2016.

Joaquim NADAL. Comunicació "La fotografia i la guerra: Chistian Zervos a Catalunya. De *Fantasmón rojo* a autor de la *Bíblia* de Picasso", en les Jornades sobre "La imatge i la recerca històrica", organitzades pel CRDI. Girona.

Joaquim NADAL. "Utopia / Democràcia". Conversa entre J. Nadal i Antonio José Seguro, en el marc del Festival literario internacional de Óbidos. Óbidos (Portugal), Ajuntament, 30 de setembre de 2016.

Joaquim NADAL. “El convent de les Bernardes: exclaustació i restitució (1936-1939)”. Comunicació en el V Congrés d’Història de Girona “Monestirs i convents a Girona”, organitzat per l’Institut d’Estudis Gironins. Girona, Institut d’Estudis Gironins, 13 de novembre de 2015. Publicada a Annals de l’Institut d’Estudis Gironins. Volum LVII. Any 2016.

Joaquim NADAL. “La salvaguarda del patrimoni artístic i cultural català”, ponència en el marc del Simposi “A 80 anys del cop d’estat de Franco”, organitzat per la Societat Catalana d’Estudis Històrics i el Centre d’Història Contemporània. Barcelona, 1 de desembre de 2016.

Joaquim NADAL. “Les conseqüències del Decret de Nova Planta”, organitzada per Aules de la gent gran. Arenys de Mar, edifici el Calisay, 19 de gener de 2016.

Joaquim NADAL. “Del pont d’en Gómez al pont de l’Aurora (1915-2015) Projectes i actuacions als rius gironins durant el segle xx. En el marc del cicle “Conferències a l’arxiu, Girona i l’aigua (II). Girona, Arxiu municipal, 12 de maig de 2016.

Joaquim NADAL. “Els hospitals de Girona. Medicina i malalts”, conferència de comiat dels residents de la Gerència territorial de Girona. Cloenda del Curs dels MIR. Girona, Hospital Trueta, 20 de maig de 2016.

Joaquim NADAL. “Un model de ciutat o una ciutat model?”, organitzada per l’Agrupació del PSC de Girona. Girona, Teatre Municipal, 30 de maig de 2016.

Joaquim NADAL. “El Decret de Nova Planta de 1716”, organitzada per Aules Sènior de Mataró d’extensió universitària. Mataró, 1 de juny de 2016.

Joaquim NADAL. “El Decret de Nova Planta i les seves conseqüències”, organitzada per Aules universitàries de la gent gran. Badalona, Teatre Zorrilla, 15 de novembre de 2016.

Joaquim NADAL. “Joaquim Botet i Sisó: història i catalanisme”, organitzada per l’Institut d’Estudis Gironins. Girona, Institut d’Estudis Gironins, 17 de novembre de 2016.

Joaquim NADAL. “Un gris versós, clar, si l’ensopeguem, pot fer bonic. Jordi Rubió i Balaguer i les biblioteques. Una correspondència amb Joan Subias Galter (27-9-1927 a 24-11-1938), organitzad per la Societat Catalana d’Estudis Històrics. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans, 23 de novembre de 2016.

Joaquim NADAL. “Ernest Lluch i l’alternativa catalana”, organitzada per Atenea. Figueres, Casino Menestral Figuerenc, 25 de novembre de 2016.

Antoni Rojas “El consum del vi grec en la cultura ibèrica”. 1 de desembre de 2016. Cicle de conferències vinculades a l’exposició "EL VI GREC. De l'antiguitat als cellers catalans actuals"

Taules Rodones

Gemma DOMÈNECH. Taula rodona “Arquitectura no càrcere” amb José Lado (Proyecto Càrcere), Xosé Lois Martínez (ETSAC) i Carmen García-Rodeja (ARMH). A Coruña, Casa museo de Casares Quiroga, 26 d’abril de 2016.

Gemma DOMÈNECH, participació a la taula rodona “Els processos de patrimonialització i la refuncionalització del patrimoni” amb Marina Ocaña (Museu Arqueològic de l’Esquerda), Xavier Roviró (Grup de Recerques Folkloriques d’Osona) i Victòria Almuni (Centre d’Estudis Seniens), a Patrimoni a debat: reflexions des de la societat civil. XII Edició del RECERCAT. Vic, 30 d’abril de 2016.

Joaquim NADAL. “Utopia / Democràcia”. Conversa entre J. Nadal i Antonio José Seguro, en el marc del Festival literario internacional de Óbidos. Óbidos (Portugal), Ajuntament, 30 de setembre de 2016.

Participació en actes

“Parlem de llibres?” Trobades amb escriptors gironins. Girona, Llibreria Geli, 12 de març de 2016. Joaquim NADAL

Presentació de la ruta urbana “Cassà, vila surera”, organitzada per l’Ajuntament. Cassà de la Selva, Can Nadal, 29 de maig de 2016. Joaquim NADAL

Presentació del Sr.Enric Mirambell, en la cloenda del cicle “Parlem de llibres”, organitzat per la Llibreria Geli. Girona, Llibreria Geli, 9 de juliol de 2016. Joaquim NADAL

Una conversa sense corbata: “Política i periodisme al triangle Girona-Barcelona-Madrid”, organitzada per la Cambra de Comerç de Girona. Girona, Hotel Ultònia, 14 de juliol de 2016. Joaquim NADAL

Acte de lliurament del Premi Manuel Bonmatí “Memòria de Narcís-Jordi Aragó i Masó”, organitzat pel Rotart Club de Girona. Girona, Hotel Carlemany, 1 de desembre de 2016. Joaquim NADAL

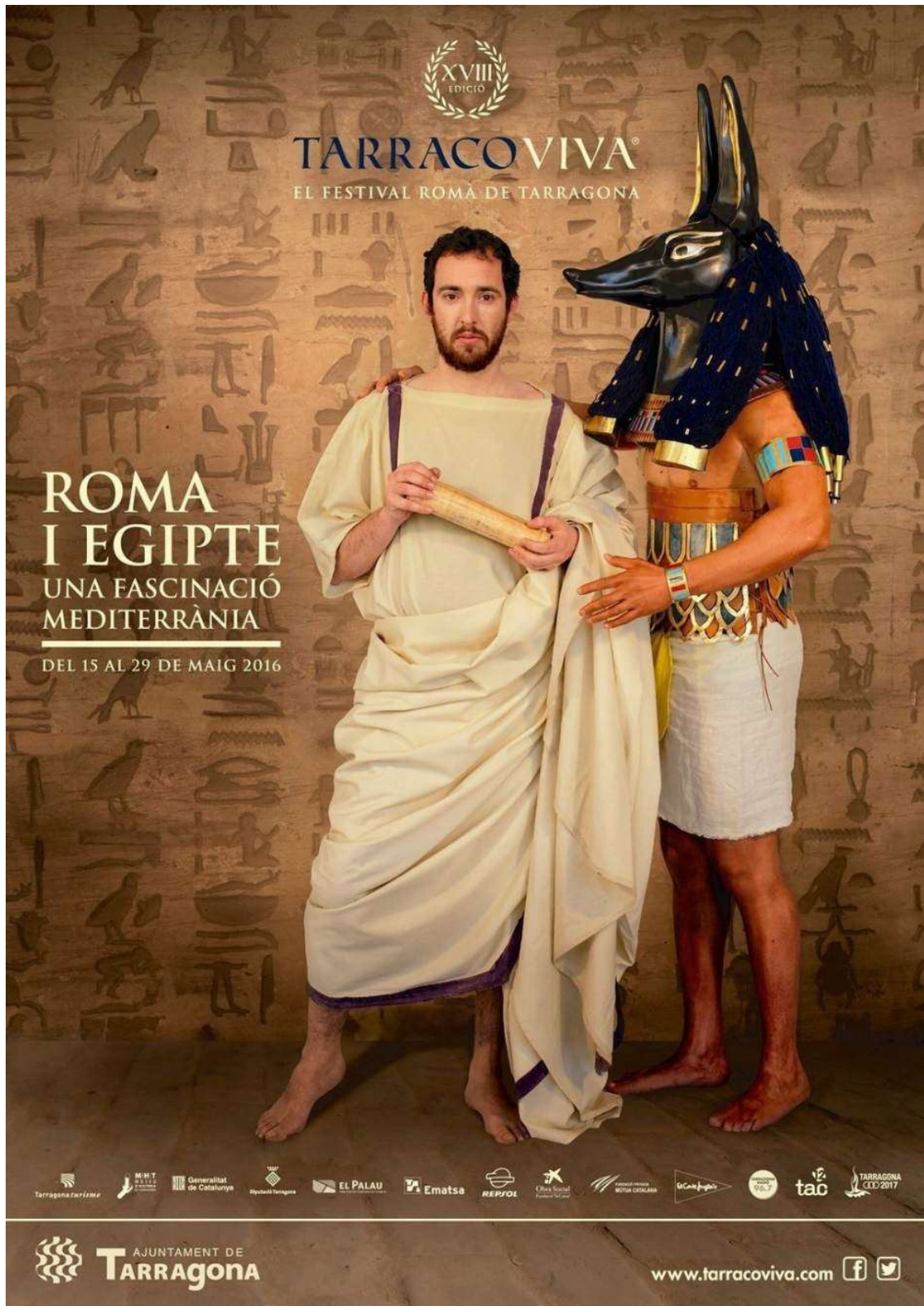
Altres accions de comunicació i socialització de la recerca

Estand institucional en la XIV Fira internacional de museus i jaciments arqueològics d'època romana. Organitza Tàrraco Viva i hi participen l'ICRPC, l'IPHES i l'ICAC en el marc del programa SUMA. Tarragona, 25-29 maig.

En el marc del programació del festival romà de Tarragona, Tàrraco Viva, l'ICAC (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), l'ICRPC (Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural) i l'IPHES (Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social) van compartir un estand a la XIII Fira Internacional de Museus i Jaciments d'Època Romana (Roma als museus del món) que del 27 al 29 de maig va tenir lloc al Camp de Mart, amb l'objectiu de donar a conèixer les seves activitats a la ciutadania i les publicacions que poden ser de més interès per al públic en general, moltes de les quals tenen l'autoria de membres d'aquests centres de recerca. És una nova acció que duen a terme l'ICAC, l'ICRPC i l'IPHES en el marc del programa SUMA (d'integració de centres CERCA) que promou la Generalitat.

Estand amb producció científica dels tres centres.

Cartell de l'edició 2016 del Festival Tarraco Viva

Consolidació d'eines de comunicació

ICRPC INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL

INICI L'ICRPC RECERCA PUBLICACIONS ACTUALITAT COMUNICACIÓ

MEMORIES BIBLIOTECA CONTACTE IDIOMA

ICRPC INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL

Vè CONGRÉS INTERNACIONAL D'ARQUEOLOGIA EXPERIMENTAL
Vº CONGRESO INTERNACIONAL DE ARQUEOLOGÍA EXPERIMENTAL
Vth INTERNATIONAL CONGRESS OF EXPERIMENTAL ARCHAEOLOGY
Vème CONGRÈS INTERNACIONAL D'ARCHÉOLOGIE EXPÉRIMENTALE
Tarragona, 25-27 d'Octubre de 2017

Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural
Conexes els visitants del teu museu?

Blog Badiu
La finestra del patrimoni

COL·LABOREM:
abertis RUBAU
SUMA
Generalitat de Catalunya UdG
CERCA
Diputació de Girona

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural ICRPCB 2015 icrpc@icrpc.cat Tel. 972.486.158 | Nota Legal | Cookies | Crèdits

Web de l'ICRPC: www.icrpc.cat

ICRPC INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL

INICI L'ICRPC RECERCA PUBLICACIONS ACTUALITAT COMUNICACIÓ

MEMORIES BIBLIOTECA CONTACTE IDIOMA

HOME - PROJECTES

PROJECTES

TOTS PROJECTES COMPARTIBLS PROJECTES PROPIS PROJECTES TRANSFERÈNCIA PROJECTES DE SOCIETAT

PROJECTES COMPETITIUS

PROJECTES COMPETITIUS
La Ciutat i el Mar. La patrimonialització de les ciutats portuàries (CIMAR)

PROJECTES COMPETITIUS
Jordi Tell, arquitecte i activista republicà

PROJECTES COMPETITIUS
Patrimonialisation de la nature, conservation et valorisation environnementale: le cas des espaces côtiers du Québec et de la Catalogne.

PROJECTES COMPETITIUS

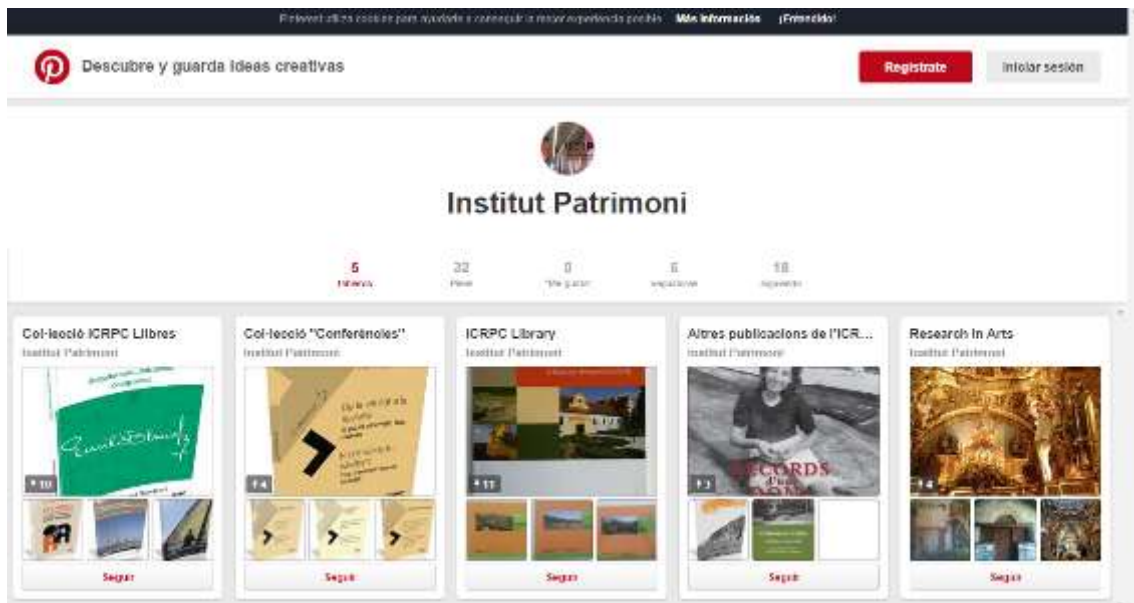
PROJECTES COMPETITIUS

PROJECTES COMPETITIUS

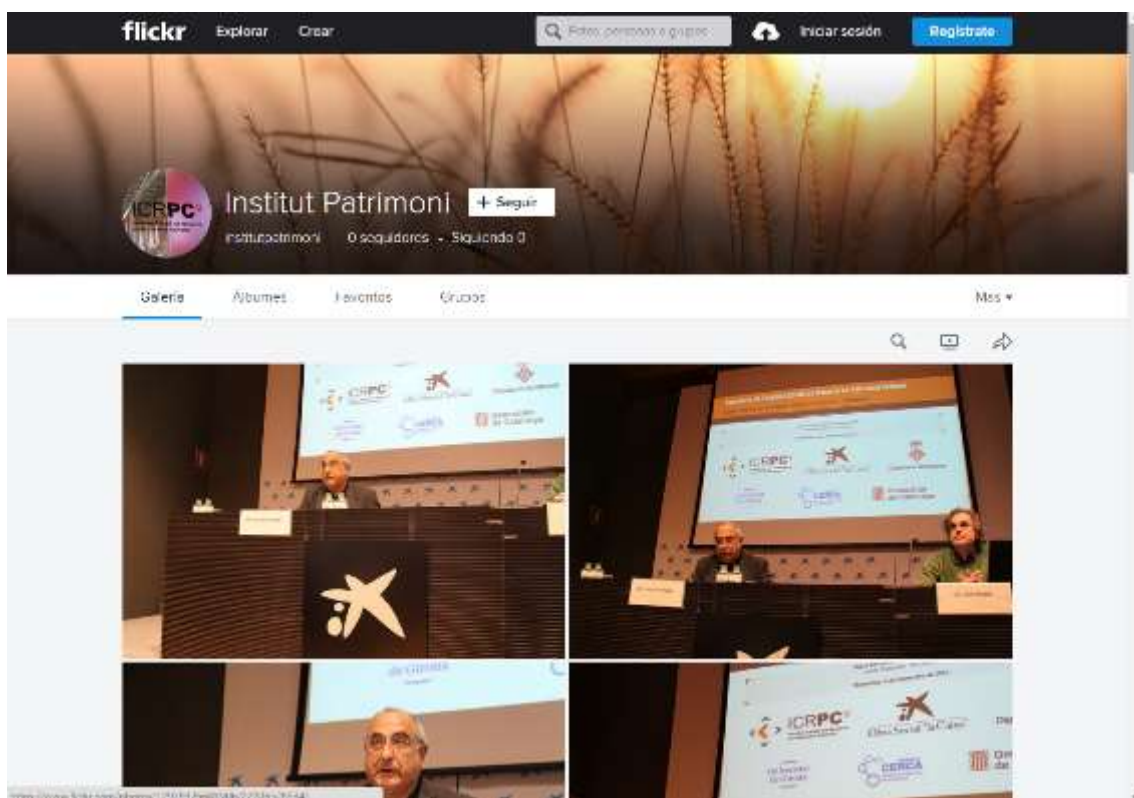
Compte de twitter @ipatrimoni

Compte d'Instagram

Compte a la xarxa social Pinterest

Compte a la xarxa social Pinterest

Compte a la xarxa social Flickr

Amb el suport de:

